Toiminnanohjauksen demoympäristön integrointi opetukseen ja digiosaamisen kehittäminen

1.4.2022

Digitalisaation tarjoamien mahdollisuuksien hahmottaminen voi olla pk-yrityksille haastavaa. Etelä-Pohjanmaan osaamisbarometri 2021:ssä (Tuuri H. & Katajavirta M. 2021) digitalisaation kokonaisvaltainen ymmärrys nousi keskeiseksi henkilöstön osaamisen kehittämisen teemaksi. Ammattikorkeakouluilla on erinomaiset mahdollisuudet tarjota niin tiloja, työkaluja kuin myös osaamista yritysten digitalisaatiokokeiluihin.

Fyysisen ja virtuaalisen demoympäristön rakentaminen ja integrointi opetukseen mahdollistaa yrityksille tutustumisen erilaisiin työkaluihin. Samalla opiskelijat saavat tilaisuuden toimia asiantuntijaroolissa erilaisissa käytännön työelämän tehtävissä. Seuraavaksi kuvataan esimerkki opintopolusta liittyen toiminnanohjauksen osaamiseen ja sen kehittämiseen. Opintopolku sisältää kursseilla tapahtuvaa perinteisempää oppimista sekä järjestelmien esittelyä ja lopulta pienimuotoista konsulttimaista toimintaa yrityksissä.

Tutustuminen

Suunniteltu opintopolku alkaisi Toiminnanohjausjärjestelmät-kurssilla tutustumalla toiminnanohjausjärjestelmän moduuleihin ja prosesseihin. Opiskelija voi suuntautua oman kiinnostuksen mukaan esimerkiksi myynnin, markkinoinnin, tuotannon, varaston, talous- tai henkilöstöhallinnon moduuleihin. Kurssin harjoitustyön kautta opiskelija tutustuu syvemmin valitsemaansa moduuliin ja valmistautuu demonstroimaan sitä opintojen myöhemmissä vaiheissa. Kurssi ja harjoitustyö tarjoavat opiskelijalle tutun ympäristön ja toimintamallit lähteä liikkeelle oman osaamisen kehittämisessä, mikä mahdollistaa myöhemmässä vaiheessa siirtymisen asiantuntijamaisempaan rooliin.

Täydellisen oppimisen mallin mukaisesti opiskelija muodostaa moduulista ”linssin” tarkasteltavaan digitalisaation osa-alueeseen ja havainnoi toimintamalleja rajatussa ympäristössä. Samalla opiskelija suhteuttaa oppimaansa muihin kursseihin ja sulauttaa tietoja uudeksi malliksi. (Pylkkä, O. 2021).

Soveltaminen

Kurssilla tapahtunut tutustuminen etenee digitutor- ja projektiopintojen soveltavaan osuuteen. Yrityksille luodaan valmiita palveluita, joissa opiskelijat voivat esitellä eri liiketoimintaprosessien digitalisointimahdollisuuksia joko lyhyessä esittelyyn painottuvassa parin päivän digitutoroinnissa tai pidemmässä projektiopintojen muodossa toteutettavassa selvitystyössä, jossa yrityksen tarpeita käydään

tarkemmin läpi. Yritys saa tarvitsemansa peruskuvan aiheesta ja voi alkaa miettimään, miten toimintaa syvennetään joko yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa tai vaihtoehtoisesti kaupallisten toimijoiden kanssa, kun palveluiden ja järjestelmien hankinta tulee ajankohtaiseksi.

Tämä vaihe painottaa täydellisen oppimisen mallin ulkoistamisen prosessia (Pylkkä, O. 2021). Opiskelija soveltaa oppimaansa yrityksen käytännön ongelmien ratkaisua silmällä pitäen. Samalla opiskelija joutuu tarkastelemaan kriittisesti moduulin pohjalta luotuja selitys- ja toimintamalleja kohdatessaan käytännön haasteita.

Konsulttimainen työskentely

Opintopolun syventävä vaihe vastaa hyvin lähelle niitä käytännön tarpeita, joita konsulttimainen työskentely vaatii. Oman osaamisen päälle rakentuva käytännön kehittäminen, jossa arvioidaan niin selitysmalleja kuin myös omaa oppimista jatkuvan parantamisen linssin läpi tarkasteltuna. Opiskelija saa näin käsityksen erikoistumisesta tiettyyn työelämän osa-alueeseen. Korkeakouluopetus on luonteeltaan laveaa, jolloin kurssien ja opetusmenetelmien nivominen yhteen mahdollistaa osaamisen syventämisen jo opintojen sisällä. Näitä oppimisen ja soveltamisen taitoja voidaan hyödyntää siirryttäessä työelämässä osaamisalueelta toiselle tai syvennettäessä entisestään tietyn alueen osaamista.

Konsulttimainen työskentely edellyttää motivoitumista, orientoitumista, sisäistämistä, ulkoistamista, arviointia ja kontrollia. Liikkeellelähtö ja oma selitysmalli voi aluksi olla hyvinkin kapea, mutta myöhempi tiedon hankinnan ja soveltamisen kriittinen tarkastelu laajentaa osaamista pikkuhiljaa. Toiminta saman aiheen ympärillä teoreettisista ja käytännön lähtökohdista on myös omiaan tukemaan tätä oppimisprosessia.

Opintopolku yrityksille

Opintopolku tarjoaa yrityksille valmiin tuotteen, joka auttaa tutustumaan toiminnan digitaalisen kehittämisen tiettyihin osa-alueisiin. Ryhmissä erikoistutaan eri moduuleihin ja yrityksille on tarjolla asiaan keskimääräistä enemmän perehtyneitä opiskelijoita, joiden kanssa voidaan kehittää yrityksen digitaalista osaamista. Kynnys yhteistyölle on matala ja sitä voidaan syventää pidemmillä projekteilla, harjoitteluilla ja opinnäytetöiden avulla aina työllistymiseen asti.

Kun vastaavat erilaiset opintopolut kootaan osaamiskeskittymään, niin yrityksillä on mahdollisuus poimia palveluita omien kehitystarpeidensa mukaisesti. Tuotteistaminen myös helpottaa opiskelijoiden, yritysten ja ammattikorkeakoulun välistä viestintää ja madaltaa yhteydenoton kynnystä.

Mikko Kulmala
Lehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittaja toimii projektipäällikkönä EAKR-rahoitteisessa Digital Business Lab –hankkeessa. Tämä artikkeli on osa em. hanketta.

Tutustu hankkeen verkkosivuihin täällä.

Lähteet:

Tuuri, H. & Katajavirta M. 2021. Etelä-Pohjanmaan osaamisbarometri 2021. [Viitattu 18.1.2022]. Saatavissa: https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/app/uploads/2021/12/7d69d014-osaamisbarometri-2021.pdf

Pylkkä, O. 2021. Oppimiskäsitykset. [Viitattu 26.1.2022]. Saatavissa: https://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasityksista-oppimisen-ohjaamiseen/kognitiivinen-oppimiskasitys-ja-oppimisen-ohjaaminen/